

विभूषण सिफारिस कार्यविधि एवं प्रदान सम्बन्धी

मापदण्ड, २०७५

विभूषण सिफारिस तथा प्रदान सम्बन्धी कार्यलाई पारदर्शी तथा व्यवस्थित बनाई राज्यद्वारा सार्वजनिक व्यक्ति वा पदाधिकारीलाई प्रदान हुने विभूषण (मानपदवी, अलंकार र पदक) लाई बढी ओजपूर्ण बनाउँदै राष्ट्रिय जीवनका राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, अन्वेषणात्मक लगायत अन्य क्षेत्र वा अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान पुर्याउने सार्वजनिक व्यक्ति वा पदाधिकारी नेपाली वा विदेशी नागरिकहरूलाई राज्यका तर्फबाट कदर तथा सम्मान स्वरूप प्रदान गरिने विभूषणलाई सिफारिस तथा प्रदान गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड र प्रक्रिया व्यवस्थित गर्ने प्रयोजनका लागि विभूषण नियमावली, २०६५ को नियम ३४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी विभूषण समितिले "विभूषण सिफारिस कार्यविधि एवं प्रदान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७५" जारी गरेको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

(क) यो कार्यविधिको नाम "विभूषण सिफारिस कार्यविधि एवं प्रदान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७५" रहेको छ ।

(ख) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) "ऐन" भन्नाले विभूषण ऐन, सम्झनु पर्छ ।

(ख) "नियमावली" भन्नाले विभूषण नियमावली, सम्झनु पर्छ ।

(ग) "विभूषण" भन्नाले विभूषण ऐन, २०६४ को दफा २ (क) बमोजिम प्रदान गरिने मानपदवी, अलङ्कार र पदक सम्झनु पर्छ ।

(घ) "समिति" भन्नाले ऐनको दफा ४ बमोजिमको विभूषण समिति सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद - २

उद्देश्य

३. उद्देश्य

"विभूषण सिफारिस कार्यविधि एवं प्रदान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७५" जारी गर्नुको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेको छ;

क. विभूषण सिफारिसको दायरा, मानक एवं प्रक्रिया निर्धारण गर्नु,

ख. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान पुर्याउने नेपाली वा विदेशी नागरिकहरूको योगदानको वास्तविक पहिचान गरी मुलुकका तर्फबाट कदर तथा सम्मान स्वरूप विभूषण प्रदान गर्ने आधारहरू तय गर्नु।

परिच्छेद - ३

विभूषण प्रदान गरिने क्षेत्र

४. नेपाली नागरिक वा विदेशी नागरिकले स्वदेश वा विदेशमा रही उल्लेखनीय, उदाहरणीय कार्य गर्ने एवं पौरख, कौशलता प्रदर्शन गर्ने, नेपालको गरिमा र गौरव बढाउने कार्य गर्ने तथा आ-आफ्नो क्षेत्र, विधा र दायरामा रही विशिष्ट योगदान पुऱ्याउनु हुने व्यक्तिहरूलाई विभूषण प्रदान गर्न सिफारिस गर्न सकिनेछ। यसरी सिफारिस गरिने क्षेत्र, विधा र दायरा देहाय बमोजिम हुनेछन्:

क. राजनीतिक क्षेत्रः

यस क्षेत्र भित्र नेपाल र नेपाली समाजको समग्र उत्थान, विकास एवं समृद्धिका लागि राजनीतिक योगदान पुर्याउनु हुने विशिष्ट व्यक्तिहरूलाई विभूषण सिफारिस गर्न सकिनेछ।

ख. सामाजिक सेवा क्षेत्रः

समाजसेवा, स्वयम्सेवा, गैरसरकारी क्षेत्रमा रही विशिष्ट योगदान पुर्याउने व्यक्तिहरूलाई यस क्षेत्र अन्तर्गत विभूषण सिफारिस गर्न सकिनेछ।

ग. आर्थिक क्षेत्रः

अर्थतन्त्रका विभिन्न आयामहरू कृषि, उद्योग, पर्यटन पूर्वाधार सेवा, सहकारी, निजी क्षेत्र समेतका क्षेत्रहरू र दायरामा रही विशिष्ट योगदान पुर्याउनु हुने व्यक्तिहरूलाई यस क्षेत्र भित्र समेट्ने गरी विभूषण सिफारिस गर्न सकिनेछ।

घ. शान्ति, सुरक्षा र प्रशासन:

नेपाल र नेपालीको सुरक्षा, शान्ति, स्थिरता, सुशासन, सेवा प्रवाह र प्रशासन, न्याय एवं कानूनका क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान गर्ने व्यक्तिहरूलाई यस क्षेत्र अन्तर्गत विभूषण सिफारिस गर्न सकिनेछ ।

ड. शिक्षा तथा स्वास्थ्य:

शिक्षा, स्वास्थ्य एवं चिकित्सा क्षेत्रमा कार्यरत रही नेपाल र नेपाली नागरिकको सेवा एवं उक्त क्षेत्रको उन्नयनमा विशिष्ट योगदान पुर्याउने व्यक्तिहरूलाई यस विधाबाट विभूषण सिफारिस गर्न सकिनेछ ।

च. सूचना, सञ्चार, विज्ञान प्रविधि, अन्वेषण एवं अनुसन्धान:

यस क्षेत्र भित्र रही विशिष्ट योगदान पुर्याउनु हुने व्यक्तिहरूलाई विभूषण सिफारिस गर्न सकिनेछ ।

छ. भाषा, कला, साहित्य र संस्कृति:

यस क्षेत्र भित्र रही विशिष्ट योगदान पुर्याउने व्यक्तिहरूलाई विभूषण सिफारिस गर्न सकिनेछ ।

ज. खेलकुद:

खेलकुद क्षेत्रमा रही विशिष्ट योगदान पुर्याई नेपाल र नेपालीको गरिमा बढाउने कार्य गर्ने व्यक्तिहरूलाई विभूषण सिफारिस गर्न सकिनेछ ।

झ. राष्ट्रिय जीवनका अन्य महत्वपूर्ण क्षेत्र:

नेपालको गरिमा उच्च पार्ने, नेपाल र नेपाली समाजलाई आफ्नो इमान्दारिता, निष्ठा, क्षमता र विवेक प्रयोग गरी योगदान पुर्याउदै आ-आफ्नो क्षेत्रबाट विशिष्टता प्रदर्शन गर्ने नेपाली नागरिक वा विदेशी नागरिकलाई विभूषण सिफारिस गर्न सकिनेछ ।

परिच्छेद - ४

विभूषणका प्रकार तथा सिफारिसका आधारहरू

५. विभूषणका नाम, प्रकार एवं क्रम:

नेपाल सरकारबाट राष्ट्रिय जीवनका राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, अन्वेषणात्मक लगायत अन्य क्षेत्र वा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान पुर्याउने नेपाली नागरिक तथा कुनै क्षेत्रमा

अन्तर्राष्ट्रिय ख्याति प्राप्त वा नेपालको हितको लागि विशिष्ट योगदान पुऱ्याउने विदेशी नागरिकलाई सम्मान स्वरुप देहायका विभूषण प्रदान गर्न सकिनेछ ।

अ) नेपालरत्न

आ) राष्ट्र गौरव

इ) राष्ट्रदीप

ई) जनसेवाश्री

५.१. उपर्युक्त विभूषणहरु प्रदान गर्ने आधार एवं मापदण्ड देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क. नेपालरत्न मानपदवी एक पटकमा एक जनालाई मात्र प्रदान गर्न सकिनेछ ।

ख. राष्ट्र गौरव मानपदवी एक पटकमा दुई जनासम्मलाई प्रदान गर्न सकिनेछ ।

ग. राष्ट्रदीप:-

(ग.१) महाउज्ज्वल राष्ट्रदीप (प्रथम श्रेणी)

(ग.२) उज्ज्वल कीर्तिमय राष्ट्रदीप (द्वितीय श्रेणी)

(ग.३) सुकीर्तिमय राष्ट्रदीप (तृतीय श्रेणी)

(ग.४) कीर्तिमय राष्ट्रदीप (चतुर्थ श्रेणी)

(ग.५) राष्ट्रदीप (पञ्चम श्रेणी)

(ग.१) महाउज्ज्वल राष्ट्रदीप (प्रथम श्रेणी):- उपराष्ट्रपति, नेपाल सरकारका प्रधानमन्त्री, प्रधान न्यायाधीश, प्रतिनिधि सभाका सभामुख, राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष लगायत अन्य विशिष्ट महानुभावहरु मध्येबाट बढीमा ५ (पाँच) जनालाई महाउज्ज्वल राष्ट्रदीप मानपदवी प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(ग.२) उज्ज्वल कीर्तिमय राष्ट्रदीप (द्वितीय श्रेणी):- प्रदेश प्रमुख, संघीय सरकारका मन्त्री, प्रदेश सरकारका मुख्य मन्त्री, राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष, सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीश, संवैधानिक निकायका पदाधिकारी, नेपाल सरकारका मुख्य सचिव, प्रदेश सरकारका मन्त्री वा सो सरहको मर्यादाक्रममा पर्ने र अन्य महानुभावहरु मध्ये बढीमा ५ (पाँच) जनालाई उज्ज्वल कीर्तिमय राष्ट्रदीप मानपदवी प्रदान गर्न सकिनेछ ।

- (ग.३) सुकीर्तिमय राष्ट्रदीप (तृतीय श्रेणी):- नेपाल सरकारका राजपत्राङ्कित विशिष्ट श्रेणी, प्रदेश सरकार, स्थानीय तहका पदाधिकारी, नेपाल सरकारका प्रथम श्रेणी वा सो सरहका राष्ट्रसेवक कर्मचारी र सो सरहको मर्यादाक्रममा पर्ने तथा अन्य महानुभावहरू मध्ये बढीमा १० (दश) जनालाई सुकीर्तिमय राष्ट्रदीप मानपदवी प्रदान गर्न सकिनेछ।
- (ग.४) कीर्तिमय राष्ट्रदीप (चतुर्थ श्रेणी):- नेपाल सरकारका राजपत्राङ्कित द्वितीय एवं तृतीय श्रेणी वा सो सरहका राष्ट्रसेवक कर्मचारी वा सो सरहको मर्यादाक्रममा पर्ने अन्य महानुभावहरू मध्ये बढीमा १० (दश) जनालाई कीर्तिमय राष्ट्रदीप मानपदवी प्रदान गर्न सकिनेछ।
- (ग.५) राष्ट्रदीप (पञ्चम श्रेणी):- राजपत्र अनंकित तथा श्रेणी विहिन राष्ट्रसेवक कर्मचारी वा सो सरहको मर्यादाक्रममा पर्ने अन्य महानुभावहरू मध्ये बढीमा १० (दश) जनालाई राष्ट्रदीप मानपदवी प्रदान गर्न सकिनेछ।

घ. जनसेवा श्री:-

- (घ.१) सुप्रसिद्ध प्रबल जनसेवा श्री (प्रथम श्रेणी)
- (घ.२) प्रसिद्ध प्रबल जनसेवा श्री (द्वितीय श्रेणी)
- (घ.३) सुप्रबल जनसेवा श्री (तृतीय श्रेणी)
- (घ.४) प्रबल जनसेवा श्री (चतुर्थ श्रेणी)
- (घ.५) जनसेवा श्री (पञ्चम श्रेणी)

(घ.१) सुप्रसिद्ध प्रबल जनसेवा श्री (प्रथम श्रेणी):- उपराष्ट्रपति, नेपाल सरकारका प्रधानमन्त्री, प्रधान न्यायाधीश, प्रतिनिधि सभाका सभामुख, राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष लगायत अन्य विशिष्ट महानुभावहरू मध्येबाट बढीमा ५ (पाँच) जनालाई सुप्रसिद्ध प्रबल जनसेवा श्री प्रदान गर्न सकिनेछ।

(घ.२) प्रसिद्ध प्रबल जनसेवा श्री (द्वितीय श्रेणी):- प्रदेश प्रमुख, संघीय सरकारका मन्त्री, प्रदेश सरकारका मुख्य मन्त्री, राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष, सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीश, संवैधानिक निकायका पदाधिकारी, नेपाल सरकारका मुख्य सचिव, प्रदेश सरकारका मन्त्री वा सो सरहको मर्यादाक्रममा पर्ने र अन्य

महानुभावहरु मध्ये बढीमा १० (दश) जनालाई प्रसिद्ध प्रबल जनसेवा श्री प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(घ.३) सुप्रबल जनसेवा श्री (तृतीय श्रेणी):- नेपाल सरकारका राजपत्राङ्कित विशिष्ट श्रेणी, स्थानीय तहका पदाधिकारी, नेपाल सरकारका प्रथम श्रेणी वा सो सरहका राष्ट्रसेवक कर्मचारी र सो सरहको मर्यादाक्रममा पर्ने तथा अन्य महानुभावहरु मध्ये बढीमा ५० (पचास) जनालाई सुप्रबल जनसेवा श्री प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(घ.४) प्रबल जनसेवा श्री (चतुर्थ श्रेणी):- नेपाल सरकारका राजपत्राङ्कित द्वितीय एवं तृतीय श्रेणी वा सो सरहका राष्ट्रसेवक कर्मचारी वा सो सरहको मर्यादाक्रममा पर्ने अन्य महानुभावहरु मध्ये बढीमा ७५ (पचहत्तर) जनालाई प्रबल जनसेवा श्री प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(घ.५) जनसेवा श्री (पञ्चम श्रेणी):- राजपत्र अनंकित तथा श्रेणी विहिन राष्ट्रसेवक कर्मचारी वा सो सरहको मर्यादाक्रममा पर्ने अन्य महानुभावहरु मध्ये बढीमा १०० (एक सय) जनालाई जनसेवा श्री प्रदान गर्न सकिनेछ ।

५.२. अलंकारतर्फ: सर्वसाधारण नेपाली नागरिक, निजामती, अन्य राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी एवं सशस्त्र प्रहरीमा कार्यरत राष्ट्रसेवकहरुलाई देहायका अलंकार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(५.२.क) सर्वसाधारण नेपाली नागरिकहरु एवं अन्य राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुका लागि प्रदान हुने अलंकारहरु:

(१) राष्ट्र यशोवर्द्धक:- राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय जीवनका कुनै पनि क्षेत्रमा उदाहरणीय काम गरी राष्ट्रको मान, प्रतिष्ठा, यश, गौरव वृद्धि गर्ने काममा योगदान दिने नेपाली नागरिकलाई राष्ट्र यशोवर्द्धकको अलङ्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(२) नेपाल सेवा प्रवीण:- शिक्षा, साहित्य, कला, विज्ञान, संस्कृति, सार्वजनिक प्रशासन लगायत सार्वजनिक जीवनका विभिन्न क्षेत्रमा उत्कृष्ट कार्य गरी देश र जनताको सेवामा समर्पण भाव देखाई विशेष योगदान पु-याउने नेपाली नागरिकलाई नेपाल सेवा प्रवीणको अलङ्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(३) समाजसेवा रत्न:- सामाजिक सेवाको कुनै पनि क्षेत्रमा उल्लेख्य योगदान पु-याउने वा वृद्ध, बालबालिका, अशक्त, असहाय, अपाङ्ग लगायत शारीरिक वा मानसिक रूपबाट

पीडित व्यक्तिको उद्धार हुने किसिमका कार्य गर्ने व्यक्तिलाई समाज सेवा रत्नको अलङ्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(५.२.ख) नेपाली सेनातर्फ कार्यरत राष्ट्रसेवकहरूलाई प्रदान हुने अलंकारहरू:

- (१) परमपौरख भास्कर:- नेपालको रक्षाको निमित्त वा कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा ज्यानको परवाह नराखी अति साहसपूर्ण काम गर्ने वा राम्रो योजना बनाई सफल परिणाम हासिल गराउने नेपाली सेनालाई मात्र परम पौरख भास्करको अलङ्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।
- (२) अतिपौरख भास्कर:- नेपालको रक्षाको निमित्त कर्तव्य पालनको सिलसिलामा ज्यान जोखिममा राखी साहसपूर्ण काम गर्ने वा राम्रो समूह बनाई सफल परिणाम हासिल गराउने नेपाली सेनाका जवान वा अधिकृतलाई अति पौरख भास्करको अलङ्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।
- (३) महापौरख भास्कर:- नेपालको रक्षाको निमित्त कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा ज्यान जोखिममा राखी असाधारण बहादुरीका साथ साहसपूर्ण काम गर्ने नेपाली सेनाका जवान वा अधिकृतलाई महापौरख भास्करको अलङ्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(५.२.ग) नेपाल प्रहरी तथा सशस्त्र प्रहरी बलतर्फ कार्यरत राष्ट्रसेवकहरूलाई प्रदान हुने अलंकारहरू:

- (१) नेपाल प्रताप सुभूषण:- आतङ्ककारी गतिविधि वा दङ्गा नियन्त्रण गर्ने कार्यमा उल्लेख्य योगदान गर्ने, गम्भीर प्रकृतिको अपराध नियन्त्रण एवं अनुसन्धानमा उल्लेख्य भूमिका निर्वाह गर्ने, आफ्नो सेवाप्रति अत्यन्त निष्ठावान् भई आफू कार्यरत सङ्गठनको नाम उच्च राख्न उल्लेख्य योगदान दिने प्राकृतिक प्रकोप वा महामारीमा पीडितहरूको उद्धार, राहत एवं व्यवस्थापन वा जोखिम न्यूनीकरण गर्ने कार्यमा उल्लेख्य योगदान पु-याउने प्रहरीलाई नेपाल प्रताप सुभूषणको अलङ्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।
- (२) नेपाल प्रताप आभूषण:- आतङ्ककारी गतिविधि, दङ्गा नियन्त्रण, गम्भीर प्रकृतिको अपराध नियन्त्रण र अनुसन्धान गर्ने कार्य, प्राकृतिक प्रकोप वा महामारीमा पीडितहरूको उद्धार, राहत एवं प्रकोप व्यवस्थापन वा जोखिम न्यूनीकरण गर्ने कार्यमा महत्वपूर्ण योगदान दिने वा अपहरित व्यक्तिको उद्धार गर्ने वा सीमा सुरक्षामा विशिष्ट र उल्लेख्य कार्य गर्ने प्रहरीका जवान वा अधिकृतलाई नेपाल प्रताप आभूषणको अलङ्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(३) नेपाल प्रताप भूषण:- आफ्नो कार्य क्षेत्रमा उल्लेखनीय योगदान पु-याउने वा प्राकृतिक प्रकोपका समयमा पीडितहरूलाई तत्परतासाथ सेवा पु-याउने प्रहरीका जवान वा अधिकृतलाई नेपाल प्रताप भूषणको अलङ्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

५.३. पदकतर्फ: राष्ट्र सेवाका विभिन्न क्षेत्र र विधाका व्यक्तिहरूलाई देहायका पदकहरू प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(क) लोकश्री पदक:- लोककल्याण तथा सार्वजनिक हितको लागि प्रशंसनीय काम गर्ने नेपाली नागरिकलाई लोकश्री पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(ख) राष्ट्रसेवा पदक:- राष्ट्रहितको लागि राष्ट्रसेवाको क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउने निजामती कर्मचारी, नेपाली सेना वा प्रहरीका जवान वा अधिकृतलाई राष्ट्रसेवा पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(ख.१) प्रथम श्रेणी:- निजामती, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल र राष्ट्रिय अनुसन्धानमा कार्यरत २५ वर्ष सेवा अवधि पूरा गरेका राष्ट्रसेवकहरूलाई आवश्यकतानुसार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(ख.२) द्वितीय श्रेणी:- निजामती, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल र राष्ट्रिय अनुसन्धानमा कार्यरत १२ वर्ष सेवा अवधि पूरा गरेका राष्ट्रसेवकहरूलाई आवश्यकतानुसार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(ग) सत्कार्य पदक:- मानव जीवनका विभिन्न क्षेत्रमा निस्वार्थ भावले संलग्न रही मुलुक तथा मानव जातिको उत्थान र कल्याणमा सहाहनीय योगदान पु-याउने जुनसुकै व्यक्तिलाई सत्कार्य पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(घ) समाजसेवा पदक:- सामाजिक क्षेत्रमा उल्लेखनीय सेवा गर्ने लब्ध प्रतिष्ठित समाजसेवीलाई समाज सेवा पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(ङ) शिक्षाज्योति पदक:- नेपालभित्र वा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा शिक्षा, वातावरण संरक्षण वा सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान पु-याउने जुनसुकै नेपाली तथा विदेशी नागरिकलाई शिक्षा ज्योति पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।

- (च) सगरमाथा पदक:- पर्वतारोहण लगायत सार्वजनिक जीवनका अन्य क्षेत्रमा साहसिक कार्य गरी मुलुकको प्रतिष्ठा तथा गौरव बढाउन योगदान पु-याउने व्यक्तिलाई सगरमाथा पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।
- (छ) सुकीर्ति पदक:- राष्ट्रिय जीवनका कुनै पनि क्षेत्रमा कीर्तिमान कायम गरी मुलुकको गौरव तथा प्रतिष्ठा बढाउन योगदान पु-याउने नेपाली नागरिकलाई सुकीर्ति पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।
- (ज) वीरता पदक:- नेपालभिन्न आन्तरिक उपद्रव वा अशान्ति भएको बखत वा कुनै दुर्घटना वा विपत्तिमा परेको व्यक्तिलाई ज्यान जोखिममा राखी बचाउने वा बचाउने प्रयत्न गर्दा आफ्नो ज्यान गुमाउने व्यक्ति वा आफ्नो ज्यानसमेत खतरामा पारी शान्ति कायम गर्न असाधारण बहादुरी देखाउने नेपाली सेना एवं प्रहरीमा कार्यरत जवान वा अधिकृत वा अन्य जुनसुकै व्यक्तिलाई वीरता पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।
- (झ) शौर्य पदक:- नेपालको रक्षाका लागि वा नेपालमा अमन चयन कायम राख्न ज्यान जोखिममा राखी अदम्य साहसका साथ कर्तव्य पालन गर्ने नेपाली सेनाका जवान वा अधिकृत र नेपालमा अमन चयन कायम गर्ने र अपराध नियन्त्रण गर्ने सिलसिलामा विशेष बहादुरीका साथ साहसपूर्ण काम गर्ने प्रहरी जवान वा अधिकृतलाई शौर्य पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।
- (ञ) प्राकृतिक प्रकोप पीडितोद्धार पदक:- प्राकृतिक प्रकोपबाट पीडित व्यक्तिहरूको उद्धार एवं व्यवस्थापन वा प्रकोपको जोखिम न्यूनीकरण गर्ने कार्यमा प्रशंसनीय रूपमा योगदान गर्ने वा सहयोग पु-याउने व्यक्तिलाई प्राकृतिक प्रकोप पीडितोद्धार पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।
- (ट) विकासरत्न पदक:- मुलुकको सामाजिक, आर्थिक वा विकास निर्माण कार्यमा संलग्न रही सार्वजनिक कल्याण तथा जनहितको प्रवर्द्धन तथा जनजीवनको स्तरमा सुधारका लागि उल्लेखनीय योगदान पु-याउने व्यक्तिलाई विकास रत्न पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(ठ) शान्ति पदक:- संयुक्त राष्ट्र संघको आह्वानमा विदेशमा गई शान्ति कायम गर्ने कार्यमा योगदान पु-याउने वा मुलुकभित्र शान्ति कायम गर्न उदाहरणीय कार्य गर्ने निजामती कर्मचारी, नेपाली सेना तथा प्रहरीका जवान वा अधिकृतलाई शान्ति पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(ड) विज्ञान प्रवीण पदक:- विज्ञान तथा प्रविधिको क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान पु-याउने नेपाली वैज्ञानिकलाई विज्ञान प्रवीण पदक प्रदान गर्न सकिनेछ ।

अलंकार र पदक प्रदान गर्ने संख्या विभूषण समितिले निर्धारण गर्नेछ र सम्बन्धित निकायहरूबाट सिफारिस भई आएका नामहरू समितिले हेरफेर गरी थपघट गर्न सक्नेछ ।

५.४. विभूषण सिफारिसका आधारहरू;

५.४.१. तोकिएका पदाधिकारी एवं निकायहरूबाट विभूषण समिति समक्ष विभूषणको लागि सिफारिस गर्दा देहायका आधारमा गर्नु पर्नेछ:-

- क. राष्ट्रको गौरव वृद्धि गर्ने कार्यमा विशेष योगदान पुर्याएको पदाधिकारी एवं व्यक्ति,
- ख. आफ्नो क्षेत्रमा उत्कृष्ट कार्य गरी राष्ट्रलाई योगदान पुर्याएको पदाधिकारी एवं व्यक्ति,
- ग. सरकारी सेवासँग सम्बन्धित व्यक्तिको हकमा आफुलाई तोकिएको कार्य प्रशंसनीय ढंगबाट सम्पादन गरेको व्यक्ति,
- घ. विदेशी नागरिक भए नेपालको समुन्नति तथा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा नेपालको सम्मान, गरिमा र पहिचान बढाउने कार्यमा विशेष योगदान पुऱ्याएको व्यक्ति,
- ड. कुनै साहसी, बुद्धिमत्तापूर्ण वा लोककल्याणको हित हुने कार्य गरी विशेष योगदान पुऱ्याएको व्यक्ति,

५.४.२. विभूषण सिफारिस गर्दा देहाय बमोजिमको योगदान तथा मानक समेतका आधारमा सिफारिस गरिनेछ;

- क. सम्बन्धित व्यक्तिले गरेको उल्लेखनीय कार्य एवं योगदान स्पष्ट रूपमा खुलाईएको,
- ख. सम्बन्धित व्यक्तिले गरेको कार्य एवं योगदानबाट सार्वजनिक रूपमा प्रभाव स्थापित भएको,
- ग. एउटै मर्यादाक्रममा रहँदा जनसेवा श्री मानपदवी प्राप्त गरिसकेको व्यक्तिलाई अर्को पटक सिफारिस गर्दा सोही श्रेणीको राष्ट्रदीप मानपदवीका लागि सिफारिस गर्ने,
- घ. राष्ट्रसेवकको हकमा स्थायी नियुक्ति भएको मितिले ५ (पाँच) वर्ष सेवा अवधि पूरा भएको,
- ड. सुरक्षा निकायतर्फ वढुवा भएको मितिले १ (एक) वर्ष अवधि पूरा भएको,

च. यस पूर्व विभूषण पाएको भए सो मितिले ३ (तिन) वर्ष व्यतित भएपछि मात्र अर्को विभूषणका लागि सिफारिस गर्ने,

तर सार्वजनिक हित, लोककल्याण, राष्ट्रको गरिमा एवं गौरव बढाउने गरी उल्लेखनीय कार्य गर्नेको हकमा यो अवधि लागू हुने छैन ।

छ. विभूषण सिफारिस गर्दा उच्च कार्यदक्षता तथा जेष्ठतालाई प्रमुख आधार मानिनेछ,

ज. नेपाल सरकारबाट निजामती सेवा पुरस्कार पाईसकेको राष्ट्रसेवकलाई सो पुरस्कार पाएको ३ वर्ष व्यतित भएपछि मात्र अर्को विभूषणका लागि सिफारिस गर्न सकिनेछ,

झ. दुर्गम क्षेत्र र कठिन परिस्थितिमा रही कार्य गरेका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई विभूषण सिफारिस गर्दा विशेष प्राथमिकता दिई सिफारिस गर्न सकिनेछ,

ञ. नेपाल सरकारको मनोनयनद्वारा १ वर्ष भन्दा बढी असाधारण विदा, अध्ययन विदा लिई वैदेशिक अध्ययनमा गएको राष्ट्रसेवक कर्मचारीलाई वैदेशिक अध्ययनबाट फिर्ता भई हाजिर भई काम गरेको १ वर्षपछि मात्र विभूषणको लागि सिफारिस गर्न सकिनेछ,

ट. राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई सिफारिस गर्दा सम्बन्धित निकायको प्रमुखबाट प्राप्त भएको सिफारिस एवं राय समेतलाई आधार मानिनेछ,

ठ. सर्वसाधारण तथा समाजसेवीहरूको हकमा प्रहरीबाट निजहरूको चालचलन समेत बुझ्न सकिनेछ,

ड. विभूषण समितिले राष्ट्रिय हित, लोक कल्याण, श्रीवृद्धी, राष्ट्रको गरिमा र गौरव बढाउने गरी उल्लेखनीय कार्य गर्ने व्यक्तिहरूलाई विभूषण सिफारिस गर्न सक्नेछ ।

५.४.३. विभिन्न निकायहरूमा कार्यरत व्यक्तिहरूलाई विभूषण प्रदान गर्दा देहाय बमोजिमको जनशक्तिको आधारमा कोटा निर्धारण गरिनेछ:

(क) १ देखि ३०० सम्म जनशक्ति भएको निकायबाट १ जना,

(ख) ३०१ देखि ५०० सम्म जनशक्ति भएको निकायबाट २ जना,

(ग) ५०१ देखि १००० सम्म जनशक्ति भएको निकायबाट ३ जना,

(घ) १००१ देखि ५००० सम्म जनशक्ति भएको निकायबाट ४ जना,

(ङ) ५००१ देखि माथि जनशक्ति भएको निकायबाट ५ जना,

(च) सुरक्षा निकायतर्फ:- नेपाली सेनातर्फ - २५ जना,

नेपाल प्रहरीतर्फ - २० जना,

सशस्त्र प्रहरी बलतर्फ - १२ जना,

राष्ट्रिय अनुसन्धानतर्फ - ४ जना,

५.५. देहायको व्यक्तिहरुलाई विभूषणका लागि सिफारिस गरिनेछैन:

- क. आफूले प्राप्त गरेको विभूषण कसैलाई विक्री गरेको वा बन्धकीमा राखेको,
- ख. आफूले प्राप्त गरेको विभूषणको मर्यादा विपरीत हुने गरी विभूषणको प्रयोग गरेको वा कसैलाई प्रयोग गर्न दिएको,
- ग. निलम्बनमा परेको वा नैतिक पतन देखिने फौजदारी कसुरमा सजाँय पाएको,
- घ. भ्रष्टाचार, जवर्जस्ती करणी, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार, लागूऔषध विक्री वितरण तथा निकासी पैठारी, सम्पत्ती शुद्धिकरण तथा राहदानी दूरूपयोग सम्बन्धी कसुरमा अदालतको अन्तिम फैसलाबाट सजाँय ठहर भएको,
- ङ. बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण नियतबस नतिरी प्रचलित कानून बमोजिम कालो सूचीमा रहेको,
- च. प्रचलित नेपाल कानूनद्वारा अयोग्य हुन सक्ने आधारहरु समेत आकर्षित हुने,
- छ. यी उपर्युक्त खण्ड (क) देखि (च) सम्मका कसुरमा संलग्न भएको प्रमाण फेला परेको अवस्थामा साविकमा घोषणा भई विभूषण (मानपदवी, अलंकार र पदक) पाईसकेको भए सो समेत रद्द गर्न सकिनेछ ।

परिच्छेद-५

विभूषण सिफारिस प्रक्रिया

६. विभूषण सिफारिसका लागि देहायबमोजिम प्रक्रिया अपनाइनेछ;

- अ) देहायका पदाधिकारी, कर्मचारी वा कुनै व्यक्तिले आफ्नो क्षेत्रमा उत्कृष्ट कार्य गरी राष्ट्रलाई योगदान पुर्याएको भएमा त्यस्ता पदाधिकारी, कर्मचारी वा व्यक्तिले पुर्याएको योगदानको विवरण विभूषण ऐन, २०६४ को अनुसूची बमोजिमको ढाँचामा खुलाई विभूषण प्रदान गर्न देहायका निकाय वा पदाधिकारीले निर्दिष्ट समय भित्र विभूषण समितिको सचिवालय, गृह मन्त्रालयमा सिफारिस गरि पठाउनुपर्नेछ ;-
- क. उपराष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री, प्रदेश प्रमुखको हकमा सम्माननीय राष्ट्रपतिले,
- ख. प्रधान न्यायाधीश, व्यवस्थापिका संसदका सभामुख, राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष, नेपाल सरकारका मन्त्री, राज्यमन्त्री, सहायक मन्त्रीहरुका हकमा विभूषण समितिले र प्रदेश सरकारका मुख्य मन्त्री, सभामुखहरुको हकमा प्रदेश प्रमुखले,
- ग. विदेशी राष्ट्रका राष्ट्र प्रमुख, सरकार प्रमुख, मन्त्री वा सो सरह वा सोभन्दा माथिका पदाधिकारी र अन्य नागरिकहरुको हकमा परराष्ट्र मन्त्राले,

- घ. विभूषण समितिका पदाधिकारीहरूको हकमा नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्)ले,
- ङ. संघीय व्यवस्थापिका-संसद्का सदस्यहरूको हकमा व्यवस्थापिका-संसद्को सभामुखले,
- च. राष्ट्रिय सभाका सदस्यहरूको हकमा राष्ट्रिय सभाका अध्यक्षले,
- छ. संवैधानिक निकायका प्रमुखको हकमा विभूषण समितिले र पदाधिकारी एवं राष्ट्रसेवक कर्मचारीका हकमा सम्बन्धित संवैधानिक निकायका प्रमुखले,
- ज. प्रदेश सरकारका मन्त्री, राज्यमन्त्री तथा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको हकमा प्रदेश मुख्य मन्त्रीले,
- झ. प्रदेश सभाका सदस्यहरूको हकमा प्रदेश सभा सभामुखले,
- ञ. संघीय व्यवस्थापिका-संसद् सचिवालयका कर्मचारीहरूको हकमा संघीय व्यवस्थापिका-संसद्को महासचिवले,
- ट. प्रदेश व्यवस्थापिका-संसद् सचिवालयका कर्मचारी तथा प्रदेश मन्त्रालयका कर्मचारीहरूको हकमा प्रदेश प्रमुख सचिवले,
- ठ. कुनै मन्त्रालयसँग सम्बन्धित कर्मचारी वा सो मन्त्रालयसँग सम्बन्धित व्यक्तिका हकमा सम्बन्धित मन्त्रालयको मन्त्रीले,
- ड. नेपाली सेना तथा अन्य सुरक्षा निकायका प्रमुखहरूको हकमा सम्बन्धित मन्त्रीले तथा सुरक्षा निकायका राष्ट्रसेवकहरूको हकमा सम्बन्धित सुरक्षा निकाय प्रमुखले,
- ढ. जिल्लाका उत्कृष्ट कार्य गरेका सबै व्यक्तिहरूका हकमा सम्बन्धित जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीले,
- ण. खण्ड (क) देखि (ढ) सम्म उल्लिखित व्यक्ति बाहेक अन्य व्यक्तिका हकमा गृह मन्त्रीले,

उल्लेख्य या विशेष काम गर्ने व्यक्तिले आफु विभूषण प्राप्त गर्न योग्य रहेको दावी, आफुले गरेको कामको विवरण सहित सर्वसाधारण नागरिकहरूले गृह मन्त्रालयमा र राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूले आ-आफ्नो निकाय प्रमुख समक्ष प्रस्तुत गर्न सक्नेछन् ।

- आ) संविधान दिवसका अवसरमा प्रदान हुने विभूषणका लागि योग्य व्यक्तिहरूको नाम प्राथमिकताको आधारमा सिफारिस गर्न गृह मन्त्रालयले जेठ मसान्त भित्रमा सम्बद्ध सबै निकायहरूमा पत्राचार एवं सूचना प्रकाशन गर्नेछ र सम्बन्धित निकायहरूले असार मसान्त भित्र यस कार्यविधिमा उल्लिखित आधार र प्रक्रिया बमोजिम नामावली सिफारिस गरी गृह मन्त्रालय, विभूषण समितिको सचिवालयमा पठाउनु पर्नेछ ।
- इ) विभूषण सिफारिस गर्ने निकायले संलग्न अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित व्यक्तिको विवरण पठाउनुपर्नेछ ।
- ई) प्रत्येक वर्षको श्रावण मसान्त भित्र विभूषण समितिले विभूषण सिफारिस सम्बन्धी कार्यको टुंगो लगाई भदौ महिनाको पहिलो हप्ता भित्रमा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पेश गर्नेछ ।

उ) २०७५ साल देखि सम्माननीय राष्ट्रपतिबाट विभूषित हुने व्यक्तिहरूको नामावली घोषणा प्रत्येक वर्ष संविधान दिवस असोज ३ गते (राष्ट्रिय दिवस) का दिन गर्ने र प्रत्येक वर्ष बैशाख १ गते नयां वर्ष आरम्भको पहिलो दिन सुशोभन गर्ने ।

ऊ) मन्त्रपरिषद्मार्फत सिफारिस नामावलीहरू राष्ट्रपतिसमक्ष पेश भई स्वीकृत भएपछि विभूषण प्रदान हुने व्यक्तिहरूको नामावली सार्वजनिक गरिनुका साथै गृह मन्त्रालयको वेभ साइटमा समेत राखिनेछ ।

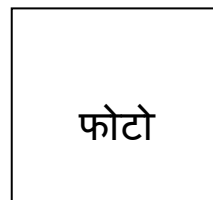
ए) विभूषण प्रदान हुने व्यक्तिहरूको घोषित नामावली सार्वजनिक भए पश्चात् कुनै व्यक्तिहरूको नाम, थर, वतन र विभूषण फरक पर्न गई संशोधन गर्नुपर्ने भएमा सार्वजनिक भएको मितिले २ (दुई) महिना भित्र विभूषण समितिको सचिवालय, गृह मन्त्रालयमा निवेदन दिनुपर्नेछ । सो अवधि भित्र निवेदन नदिने व्यक्तिहरूको सार्वजनिक गरिएको नाम, थर, वतन र विभूषण पछि संशोधन गरिने छैन ।

७. विभूषण स्वतः रद्द हुने:- यो कार्यविधि एवं प्रदान सम्बन्धी मापदण्ड प्रारम्भ भएपछि सम्माननीय राष्ट्रपतिबाट विभिन्न व्यक्तिहरूलाई प्रदान हुने विभूषणको सुशोभन समारोहमा अनुपस्थित हुने एवं त्यसपछि पनि प्रदान गरिएको विभूषण गृह मन्त्रालयबाट १ (एक) वर्ष भित्र बुझि लिन सम्पर्कमा नआएको खण्डमा सो घोषित विभूषण स्वतः रद्द हुनेछ ।

द. पोशाक:- सुशोभनका अवसरमा सुशोभित हुने व्यक्तिहरूले संलग्न अनुसूची २ बमोजिमको राष्ट्रिय पोशाक र विभूषण पहिरिनु पर्नेछ ।

९. विविध:- विभूषण प्रदान गर्ने घोषणा भएपछि विभूषित हुने व्यक्तिहरूको नाम, थर, ठेगाना जस्ता विषयमा देखा परेका सामान्य त्रुटिहरू आवश्यक प्रमाण हेरी विभूषण समितिले संशोधन गर्न सक्नेछ र त्यसरी संशोधन गरिएको विषयको सूचना राष्ट्रपतिको कार्यालय एवं प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालयमा दिईनेछ । उक्त सूचना गृह मन्त्रालय मार्फत राजपत्रमा प्रकाशन हुने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

अनुसूची - १
(दफा ५ को उपदफा (१) संग सम्बन्धित)
बिभूषण सिफारिस फाराम
.....मन्त्रालय/ सचिवालय/आयोग/विभाग/कार्यालय
सिफारिस गरिने राष्ट्रसेवक कर्मचारीको विवरण

(१) ब्यक्तिगत विवरण:

नाम				हालको जन्म मिति/ उमेर	
ना.प्र.नं./जिल्ला				बुवाको नाम	
ठेगाना	न.पा./गा.पा.	वार्ड नम्बर	टोल/ब्लक नं.	जिल्ला	
स्थायी					
अस्थायी					
शैक्षिक योग्यता	तह	उत्तीर्ण साल	शैक्षिक संस्थाको नाम		
सम्पर्क	फोन नं.	ईमेल ठेगाना:			

(२) संस्थागत विवरण:

हालको दर्जा/श्रेणी				पदोन्नति मिति	
परिचय पत्र नं. / संकेत नं.				सुरु नियुक्ति मिति	
सुरु नियुक्ति दर्जा				हाल कार्यरत स्थान	
कार्यालय				अध्ययन/असाधारण विदा	
सम्बन्धित व्यक्तिले प्राप्त गरेका तालिमको विवरण	तालिमको नाम	तालिमको मिति	प्राप्त श्रेणी	तालिम दिने संस्थाको नाम	
	१.				
	२.				
	३.				
	४.				

(३) उपलब्धिहरूको विवरण:

बिगतमा प्राप्त गरेका उपाधी, सम्मान र बिभूषण तथा प्राप्त मिति	प्रसंशापत्रहरू:				
	पुरस्कारहरू (निजामती पुरस्कार समेत):				
	बिभूषणहरू:				
	अन्य:				
सम्बन्धित व्यक्तिले हाल सम्म गरेका उल्लेख्य कार्यको विवरणहरू	कार्यालय	काम गरेको अवधि	विशेष योगदान/कार्य		
	१.				
	२.				
	३.				
	४.				

(४) विगतमा भएको कारवाहीको विवरण:

विगतमा कारवाही पाएको भए सो को विवरण	भएका	ध्यानाकर्षण/सचेत/चेतावनी:
	वा सफाई	नसिहत/निलम्बन:
	भएको भए सो को	ग्रेड रोक्का/पदोनन्ति रोक्का/तल्लो टाइम स्केलमा घटुवा:
	विवरण	घटुवा/चालचलन सम्बन्धि प्रतिवेदनमा प्रतिकुल राय:
		सेवाबाट हटाएको/बरखास्त गरेको:
		अन्य अभियोग:

(५) उल्लेखित सम्पूर्ण विवरणहरू सत्य तथ्यमा आधारित रहेको व्यहोरा प्रमाणित गर्दछु, झुट्टा ठहरे कानून बमोजिम सहुंला बुझाँउला ।

नाम थर: _____ दर्जा: _____ कार्यरत निकाय: _____
 फोन नम्बर: _____ ईमेल ठेगाना: _____ दस्तखत: _____

(६) सम्बन्धित कर्मचारीको उल्लेखनीय उपलब्धिहरू तथा विभूषण प्रदान गर्नु पर्ने कारणहरू:

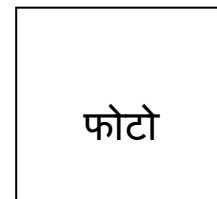
जिम्मेवारी वहन तथा उत्तरदायित्व प्रति निजको भूमिका	
निजको आफ्नै पहलमा भएका सिर्जनशील कार्यहरू	
साहशिक तथा उल्लेख्य कार्यहरूको विवरण	
सार्वजनिक हित तथा राष्ट्रको उन्नतिमा निजको योगदान	
विभूषण प्रदान गर्नका लागि सिफारिस गर्नु पर्ने आधार तथा अरु उल्लेख्य कारणहरू	
विशेष योगदान र अनुसन्धानको विषय भए उल्लेख गर्ने	

(७) सिफारिस कर्ताको राय:

नाम थर: _____ दर्जा: _____ दस्तखत: _____
 कार्यालय: - _____ मिति: _____

(द्रष्टव्य: परिणाममुखी र वस्तुगत आधार तथ्यगत रूपमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।)

अनुसूची - १
(दफा ५ को उपदफा (१) संग सम्बन्धित)
विभूषण सिफारिस फाराम
.....मन्त्रालय/ सचिवालय/आयोग/विभाग/कार्यालय
सिफारिस गरिने सर्वसाधारणहरूको विवरण

(१) ब्यक्तिगत विवरण:

नाम				हालको जन्म मिति/ उमेर	
ना.प्र.नं./जिल्ला				बुवाको नाम	
ठेगाना	न.पा./गा.पा.	वार्ड नम्बर	टोल/ब्लक नं.	जिल्ला	
स्थायी					
अस्थायी					
शैक्षिक योग्यता	तह	उत्तीर्ण साल	शैक्षिक संस्थाको नाम		
सम्पर्क	फोन नं.		ईमेल ठेगाना:		

(२) तालिमको विवरण:

सम्बन्धित व्यक्तिले प्राप्त गरेका तालिमको विवरण	तालिमको नाम	तालिमको मिति	प्राप्त श्रेणी	तालिम दिने संस्थाको नाम
	१.			
	२.			
	३.			
	४.			

(३) उपलब्धिहरूको विवरण:

विगतमा प्राप्त गरेका उपाधी, सम्मान र विभूषण तथा प्राप्त मिति	प्रसंशापत्रहरू:		
	पुरस्कारहरू:		
	विभूषणहरू:		
	अन्य:		
सम्बन्धित व्यक्तिले हाल सम्म गरेका उल्लेख्य कार्यको विवरणहरू	कार्यालय	काम गरेको अवधि	विशेष योगदान/कार्य
	१.		
	२.		
	३.		
	४.		

(४) विगतमा भएको कारवाहीको विवरण:

विगतमा भएका कारवाही वा सफाइ पाएको भए सो को विवरण	फौजदारी मुद्दा:
	देवानी मुद्दा:
	कालो सूची, बैकिङ्ग कसुर:
	अन्य अभियोग:

(५) उल्लेखित सम्पूर्ण विवरणहरू सत्य तथ्यमा आधारित रहेको व्यहोरा प्रमाणित गर्दछु, झुट्टा ठहरे कानून बमोजिम सहुंला बुझाँउला ।

नाम थर: ठेगाना: कार्यरत निकाय:
फोन नम्बर: ईमेल ठेगाना: दस्तखत:

(६) सम्बन्धित व्यक्तिको उल्लेखनीय उपलब्धिहरू तथा विभूषण प्रदान गर्नु पर्ने कारणहरू:

निजको आफ्नै पहलमा भएका सिर्जनशील कार्यहरू	
साहशिक तथा उल्लेख्य कार्यहरूको विवरण	
सार्वजनिक हित तथा राष्ट्रको उन्नतिमा निजको योगदान	
विभूषण प्रदान गर्नका लागि सिफारिस गर्नु पर्ने आधार तथा अरु उल्लेख्य कारणहरू	
निजको आचरण (प्रहरी प्रतिवेदन अनुसार)	
विशेष योगदान र अनुसन्धानको विषय भए उल्लेख गर्ने	

(७) सिफारिस कर्ताको राय:

नाम थर: दर्जा: दस्तखत:
कार्यालय: - मिति:

(दृष्टब्य: परिणाममुखी र वस्तुगत आधार तथ्यगत रूपमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।)

अनुसूची - २
विभूषण सुशोभन समारोहको पोशाक एवं विभूषण

पोशाक नं.	निजामती तर्फ	नेपाली सेना/नेपाल प्रहरी/सशस्त्र प्रहरी बलतर्फ	कैफियत
३	ग्रे कोट/कालो कोट सहितको औपचारिक पोशाकमा पट्टासहित मानपदवी २ र अलङ्कार पदकहरू	ट्यूनिक,एक्युलेट,ग्याठ बूट, मानपदवी-२, अलङ्कार र पदक (परेडमा भाग लिनेले मात्र खड्गसहित) ।	

- द्रष्टव्य:- क) निजामती, नेपाली सेना/नेपाल प्रहरी/सशस्त्र प्रहरी बलका पदाधिकारीहरू बाहेक अन्य पदाधिकारीहरूको विभूषण र पोशाक निजामती पदाधिकारीसह हुनेछ ।
- ख) "नेपाली पोशाक" भन्नाले नेपाली नागरिकले साविकमा लगाउँदै आईरहेको महिलाको निमित्त जुनसुकै शैलीको चोलो, सारी र जुत्तासहितको पोशाक र पुरुषको निमित्त लवेदा, सुरुवाल, कोट र टोपीसहितको पोशाक सम्झनु पर्दछ ।
- ग) ग्रे/कालो कोटसहितको औपचारिक पोशाकमा साविक बमोजिम नै चोलो, सारी/लवेदा, सुरुवाल (सेतो रङ्गको) र टोपी (भादगाउँले) कालो रंगको हुनेछ ।
- घ) ग्रे/कालो कोटसहितको औपचारिक पोशाकमा जुत्ता कालो (छालाको) हुनेछ ।
- तर सुशोभन समारोहमा हिमाल, पहाड, तराई/मधेशमा लगाईने आ-आफ्नो परम्परा र संस्कृति अनुसारको जातजाती, भाषा, धर्म र संस्कृति झल्काउने नेपाली पोशाक लगाउन समेत सक्नेछन् ।